

Vesiviljelyn Mestari-Kisälli -toimintamallin kehittäminen (1.11.2022– 30.9.2023)

LOPPURAPORTTI



PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

**HESTARI
KISÄLLI**
VESIVILJELY



Sisä-Suomen
Kalaleader



Päijänne

Sisällys

TIIVISTELMÄ.....	2
1. Hankkeen tausta ja lähtökohdat	3
2. Hankeorganisaatio.....	4
3. Hankkeen toteutusaika.....	4
4. Hankkeen toteutus	4
4.1. Toimenpiteet	4
4.2. Yritysten ja kuntien sitouttaminen	5
4.3. Hankkeen tuotokset	5
4.4. Hankkeen yhteistyökumppanit.....	6
4.5. Tiedotus.....	6
5. Toteutumisen arviointi	7
5.1. Hankkeen indikaattoritiedot	7
6. Hankkeen talous.....	8
7. Jatkoimenpiteet	8
8. Hankkeen aineisto ja säilytyspaikka	9
9. Lähteet.....	9
10. Liitteet.....	10



TIIVISTELMÄ

Vesiviljelyn Mestari-Kisälli toimintamallin kehittäminen -hankkeen tarkoituksena oli luoda toimintamalli, jonka tarkoituksena on rekrytoida ja kouluttaa uusia vesiviljelijöitä vastaamaan olemassa olevaan työvoimantarpeeseen Suomessa. Toimintamallin laatimiseksi muodostettiin alan yrittäjien, koulutusorganisaatioiden, tutkimuslaitosten ja kehittäjäkumppanien dynaaminen verkosto. Hanke toteutettiin aikavälillä 1.11.2022-30.9.2023 yhteistyössä vesiviljelyalan yritysten, oppilaitosten sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Hankkeen ohjausryhmän ja tulevaan vesiviljelyn mestari-kisälli -hankkeeseen sitoutuneiden alan yritysten kanssa luotiin toimintamalli, jonka pohjana toimi Sisä-Suomen Kalaleaderin kalastuksen Mestari-Kisälli -hankkeet. Toimintamalli todennettiin hankesuunnitelmalla (liite 1), jonka avulla haettiin ESR+-rahoitusta tulevalle valtakunnalliselle Vesiviljelyn Mestari-Kisälli -hankkeelle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta helmikuussa 2023.

Hankkeen aikana luotu vesiviljelyn osaamisen kehittämisverkoston todentamiseksi laadittiin erillinen verkostosuunnitelma (liite 2). Tärkeänä verkoston jäsenenä on maa- ja metsätalousministeriön alainen kansallinen kalatalousverkosto, jonka osana tämä kehittämisshanke sekä tuleva varsinainen vesiviljelyn mestari-kisälli -hanke toimii.

Hankkeen aikana kartoitettiin vesiviljely-yrityksiä, jotka olisivat kiinnostuneet mestari-kisällin -toimintamallin avulla rekrytoimaan ja kouluttamaan uusia vesiviljelijöitä. Tulevaan hankkeeseen saatiin sitoutumaan 12 vesiviljely-yritystä sekä Luonnonvarakeskus, joilla on yli yhteensä noin 40 vesiviljelylaitosta maanlaajuisesti. Lisäksi 19 kuntaa sitoutui tulevan hankkeen toimintaan ja sen rahoittamiseen. Lisää yrityksiä ja kuntia voidaan ottaa mukaan tulevaan hankkeeseen sen käynnistyttyä.

Vesiviljelyn Mestari-Kisälli toimintamallin kehittäminen -hanke edistää Päijät-Hämeen liiton strategian toimeenpanoa. Hanke toteuttaa erityisen hyvin maakuntaohjelman tavoitteita uudistumisesta sekä kestävä kehityksen huomioimisesta kehittämällä vesiviljelyn menetelmin ympäristöystävällistä elintarviketuotantoa. Vesiviljely on yksi maailman nopeimmin kasvavista elintarvikkeiden tuotantoaloista. Yli puolet suomalaisten ostamasta kotimaisesta kalasta on viljeltyä ja sen vuoksi vesiviljelyllä on tärkeä rooli suomalaisessa elinkeinokalataloudessa. Kotimainen kasvatettu kala on ilmastopäästöjen ja rehutehokkuuden näkökulmasta tehokkain tapa tuottaa eläinproteiinia. Tärkeimpinä hankkeen hyödynsaajina ovat vesiviljely-yritykset, alan oppilaitokset sekä kunnat, joiden alueella vesiviljelylaitokset sijaitsevat.



PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme



Sisä-Suomen
Kalaleader



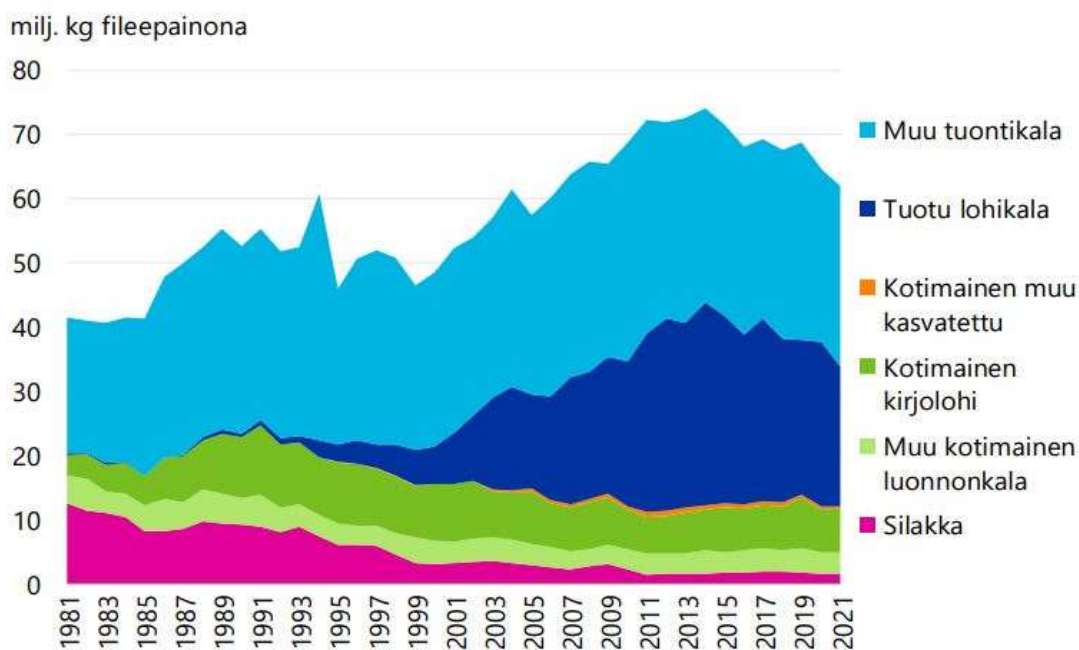
Päijänne

1. Hankkeen tausta ja lähtökohdat

Vesiviljely-yrityksillä on ollut haasteita rekrytoida osaavia työntekijöitä laitoksiinsa. Ala ei houkuttele riittävästi hakijoita kalatalousalan oppilaitoksiin, eikä kouluista valmistu riittävästi uusia tekijöitä vastaamaan yritysten kasvavaan työvoimapulaan. Vesiviljely-yritykset ovatkin joutuneet rekrytoimaan työvoimaa kouluttamattomia tai eri alan koulutuksen saaneita henkilöitä. Yritykset ovat opastaneet heidät työtehtäviin ja pyrkineet antamaan heille riittävät tietotaidot työn toteuttamiseen oikeaoppisesti. On myös huomattu, että monet alasta kiinnostuneet eivät ole kiinnostuneita sitoutumaan usean vuoden koulutukseen, vaan he haluaisivat päästä nopeasti ja matalalla kynnyksellä alan työpaikkoihin käsiksi. Tarvitaan siis uudenlainen koulutuskonsepti, jonka avulla alalle haluavat saavat riittävät teoriapohjaiset tiedot sekä kartuttavat osaamistaan käytännönläheisellä ja joustavalla käytännönharjoittelulla vesiviljelylaitoksilla.

Vuonna 2021 lähes 80 prosenttia suomalaisten kuluttamasta kalasta on tuontikalaa, lähinnä kasvatettua norjalaista lohta (taulukko 1). Tuontikalan osuus on kasvanut valtavasti 1990-luvun alkupuolen jälkeen. Tosin koronapandemian myötä määrä on kääntynyt laskuun. Jotta kotimainen kalan kulutus saataisiin nousemaan, suomalaisen kalankasvatuksen edellytyksiä on parannettava. Kotimaisen kalan edistämishjelman tavoitteena kotimaisen kalan kulutuksen tulisi kaksinkertaistua vuoden 2021 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Valtioneuvoston Manner-Suomen vesiviljelystrategia 2030:n visiona on puolestaan yli kaksinkertaistaa vesiviljelyn tuotanto Manner-Suomessa. Yksi ratkaisu koviin tavoitteisiin pääsemiseksi on parantaa vesiviljely-yritysten työvoiman saatavuutta, jossa vesiviljelyn mestari-kisälli -hanke toimii yhtenä osa-alueena.

TAULUKKO 1. SUOMEN ELINTARVIKEKALAN MARKKINOIDEN KEHITYS VUOSINA 1981-2021 (KALAMARKKINAKATSAUS 2023, LUKE 2023)



Sisä-Suomen Kalaleader on toteuttanut kalastuksen puolella mestari-kisälli -hankkeita, joiden avulla on saatu rekrytoitua ja koulutettua uusia ammattikalastajia Kalaleaderin toiminta-alueelle. Näiden hankkeiden toimintamallia on tarkoitus laajentaa myös vesiviljelyn puolelle.



2. Hankeorganisaatio

Hankkeen hallinnoinnista vastasi Päijänne-Leader ry. Hankkeen vastuuhenkilönä toimi Päijänne-Leader ry:n toiminnanjohtaja Anu Taipale. Projektipäällikkönä toimi kalatalouskoordinaattori Janne Niemimäki Sisä-Suomen Kalaleaderistä, joka toimii Päijänne-Leader ry:n hallinnon alaisena.

3. Hankkeen toteutusaika

1.11.2022-30.9.2023

4. Hankkeen toteutus

Hankkeessa muodostettiin alan yrittäjien, koulutusorganisaatioiden, luonnonvarakeskuksen ja kehittäjäkumppanien dynaaminen verkosto vesiviljelyn osaamistarpeiden kartoittamiseksi ja siihen vastaamiseksi. Hankkeessa valmisteltiin lisäksi vesiviljelyn osaamisen lisäämiseen tähtäävä koulutuskonsepti, josta tehtiin erillinen ESR+-hankehakemus maaliskuussa 2023.

4.1. Toimenpiteet

Hanke käynnistyi marraskuussa 2022, jolloin muodostettiin hankkeen ohjausryhmä. Ohjausryhmään pyrittiin saamaan edustusta oleellisista vesiviljelyalan toimijoista, oppilaitoksista, alan kehittäjistä sekä työvoimapalveluista. Hankkeen toteuttajan aiemmat verkostot helpottivat ohjausryhmän kokoamista ja kaikista tahoista saatiinkin jäsenet ryhmään. Ryhmä kokoontui ensimmäisen kerran etäyhteyksin ensimmäisen kerran joulukuussa 2022. Ensimmäinen varsinainen ohjausryhmän kokous pidettiin tammikuussa 2023. Hankkeen aikana järjestettiin yhteensä kolme ohjausryhmän kokousta. Kokousten pöytäkirjat tämän raportin liitteinä.

Ohjausryhmän koostuessa tärkeimmistä alan toimijoista, oli pohja varsinaiselle verkostolle jo luotu. Yhteistyössä ohjausryhmän kanssa luotiin toimintasuunnitelma hankkeen toteuttamiseksi ja onnistumisen takaamiseksi. Hankkeen toimenpiteet ja aikataulu kuvattuna taulukossa 2.

TAULUKKO 2. HANKKEEN TOIMENPITEET JA NIIDEN AIKATAULU

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu
❖ Ohjausryhmän muodostaminen	❖ Yritysten ja alan toimijoiden tavoittaminen (sähköposti, puhelin...)	❖ 11/2022
❖ Yritysten nykytilan ja tavoitteiden selvittäminen	❖ Tiedottaminen omilla kanavilla, verkoston avulla sekä Kalankasvattajaliiton uutiskirjeellä ❖ Kysely alan yrityksille ❖ Yritysten haastattelu	❖ 12/2022–1/2023
❖ Tulevan hankkeen rahoituskanavan selvitys	❖ Rahoituskanavien selvitystyö ❖ Hanke- ja rahoitusinfot	❖ 11/2022–2/2023
❖ Tulevan hankkeen hankesuunnitelman ja rahoituksen haku	❖ Hankesuunnitelman laatiminen ❖ Hankehakemuksen jättäminen	❖ 12/2022–3/2023
❖ Verkostosuunnitelman laatiminen	❖ Ohjausryhmän kokoukset ❖ Hankkeen tilaisuudet ❖ Suunnitelman laatiminen	❖ 1–8/2023
❖ Yritysten ja kuntien sitouttaminen	❖ Toimijoiden tavoittaminen ❖ Aiesopimusten laatiminen	❖ 2–9/2023



❖ Tulevan hankkeen toteutuksen suunnittelu	❖ Ohjausryhmän kokoukset ❖ Hankkeen tilaisuudet ja tapaamiset	❖ 1–9/2023
❖ Loppuraportti	❖ Raportin ja liitteiden laatiminen	❖ 3–9/2023

4.2. Yritysten ja kuntien sitouttaminen

Vesiviljelyn Mestari-Kisälli -toimintamallin kehittämishankkeen alkuvaiheessa tehtiin kysely vesiviljely-yrityksille heidän työvoimatarpeiden sekä hankkeeseen sitoutumisen selvittämiseksi (liite 3). Vastauksista ilmeni, että tarvetta uusille osaaville työntekijöille on, ja yritykset ovat valmiita olemaan mukana heidän kouluttamisessa alalle. Kyselyyn vastasi yhteensä 8 vesiviljely-yritystä, jotka kaikki ovat sitoutuneet olemaan osa verkostoa sekä tulevaa mestari-kisälli -hanketta. Varsinaisen kyselyn järjestämisen jälkeen neljä yritystä ilmoitti halukkuutensa osallistua hankkeen toimintaan. Yhteensä tulevan hankkeen toteutukseen sitoutui tämän kehittämishankkeen aikana siis 12 vesiviljely-yritystä. Näillä yrityksillä on useita kalankasvatustiloja eri puolilla Suomea (kuva 1), joissa kisällien on mahdollista työllistyä sekä suorittaa harjoittelujaksojaan. Alan yritysten sitouttamisen lisäksi oli tärkeää saada Luonnonvarakeskus (Luke) mukaan projektiin. Lukella on yhteensä vesiviljelylaitosta Suomessa. Tulevan hankkeen aikana myös muilla alan yrityksillä ja toimijoilla on mahdollisuus osallistua hankkeeseen mestarin roolissa.

Yritysten ja Luken sitouttamisen jälkeen hanke oli yhteydessä kuntiin, joilla toimijoiden vesiviljelylaitokset sijaitsevat. Kunnilta tiedusteltiin osallistumista tulevan hankkeen omarahoitukseen ja hankkeen toimintaan kisällien tavoittamiseksi sekä hankkeesta tiedottamiseen. 30.9.2023 mennessä yhteensä 19 kuntaa oli tehnyt sopimuksen hankkeeseen sitoutumisesta.

4.3. Hankkeen tuotokset

Vesiviljelyn Mestari-Kisälli toimintamallin kehittäminen -hankkeen tavoitteena oli kaksi tuotosta:

- ❖ Vesiviljelyn osaamisen kehittämisen verkosto
- ❖ Vesiviljelyn osaamisen lisäämiseen tähtäävä koulutuskonsepti

Vesiviljelyn osaamisen kehittämisen verkoston runko muodostui hankkeen ohjausryhmän pohjalle. Ryhmässä on edustettuna Suomen vesiviljelyalan tärkeimmät toimijat. Vuonna 2023 perustettiin Maa- ja metsätalousministeriön alainen Kansallinen kalatalousverkosto, jota hallinnoivat Suomen Kalaleaderit. Yhtenä kalatalousverkoston teemaryhmänä toimii rekrytoinnin ja koulutuksen -teemaryhmä, jonka runkona toimii hankkeessa luotu verkosto. Verkostosuunnitelmassa (liite 2) on kuvattuna tarkemmin verkoston toiminta.

Hankkeen oleellinen tavoite oli selvittää rahoitusmahdollisuuksia, tehdä hankesuunnitelma ja -hakemus sekä hakea rahoitusta tulevalle vesiviljelyn mestari- kisälli koulutus- ja rekrytointihankkeelle. Alueellisiin kalastuksen mestari-kisälli -hankkeisiin rahoitusta on tullut Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta (EMKVR), koska vesiviljelyn puolella hanke toteutetaan valtakunnallisesti, ei EMVVR-tuki



KUVA 1. MESTARI-KISÄLLI -TOIMINTAMALLIIN SITOUTUNEIDEN VESIVILJELYLAITOSTEN SIJAINNIT KARTALLA (KUVAKAAPPAUS: GOOGLE MAPS)



mahdollista rahoituksen hakemista kehityshankkeelle paikallisilta Kalaleadereiltä. Tässä hankkeessa tehdyn selvitystyön lopputuloksena päätettiin tulevalle hankkeelle hakea rahoitus Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+). Hankehakemus (liite 4) jätettiin EURA 2021-järjestelmään 17.3.2023. Hankehakemuksen jättämisen jälkeen sitoumus tulevaan hankkeeseen saatiin vielä kahdelta yritykseltä sekä useammalta kunnalta. Suuren hakemuserän ja järjestelmähaasteiden takia, rahoituspäätöstä tulevalle hankkeelle ei saatu ennen tämän hankkeen päättymistä.

TAULUKKO 3. TULEVAAN VESIVILJELYN MESTARI-KISÄLLI -HANKKEESEEN SITOUTUNEET TOIMIJAT

Yritykset	Kunnat	Muut toimijat
Finnforel Oy	Enonkoski	Ammattiopisto Livia
Hanka-Taimen Oy (Samaan konserniin kuuluvat myös: Savon Taimen Oy, Napapiirin Kala Oy, Oy Loviisan Smoltti Ab, Sulkavan Taimen Oy, Pohjois-Karjalan Kalanviljely Oy sekä Savo Lax Oy)	Hankasalmi	Ammattiopisto Lappia
	Hollola	Koulutuskeskus Salpaus
	Ii	Luonnonvarakeskus
	Kemijärvi	Suomen Kalaleaderit
	Keminmaa	Suomen Kalankasvattajaliitto
	Konnevesi	Te-palvelut
Kainuun Lohi Oy	Laukaa	
Kalankasvatus Vääräniemi Oy	Oulu	
Laitakarin Kala Oy	Paltamo	
Lännenpuolen Lohi Oy	Parainen	
Nilakkalohi Oy	Rautalampi	
Nordic Trout Ab	Rovaniemi	
Ras Fish Oy	Sulkava	
Voimalohi Oy	Suomussalmi	
	Taivalkoski	
	Tervo	
	Tervola	
	Viitasaari	

4.4. Hankkeen yhteistyökumppanit

Hankkeen onnistumisen kannalta oli tärkeää, että mahdollisimman laaja yhteistyöverkosto oli mukana sen toiminnassa. Hankkeelle muodostettiin ohjausryhmä, jossa oli edustettuna vesiviljely-yritykset (Finnforel sekä Nordic Trout), kalatalouden perustutkintoa järjestävät oppilaitokset (Salpaus, Livia ja Lappia), Luonnonvarakeskus, Suomen Kalankasvattajaliitto, Suomen Kalaleaderit (Itä-Suomen Kalaleader, Kainuun ja Koillismaan Kalaleader sekä Sisä-Suomen Kalaleader), Hämeen TE-toimisto sekä hankkeen rahoittajan edustajana Päijät-Hämeen liitto.

4.5. Tiedotus

Hankkeen aikana tiedotusta ja yhteydenpitoa hoidettiin pääsääntöisesti sähköpostitse hankkeen verkoston jäsenten kesken. Sisä-Suomen Kalaleaderin kotisivuilla ja sosiaalisen median kanavilla tiedotettiin hankkeen käynnistymisestä. Tiedottamisen onnistuminen oli tärkeää, jotta kaikki hankkeesta kiinnostuneet vesiviljely-yritykset saatiin tavoitettua. Suomen Kalankasvattajaliitolla oli iso rooli tiedottamisessa. Hankkeesta ja vesiviljely-yrityksille suunnatusta kyselystä kerrottiin heidän uutiskirjeessään ja kotisivuilla. Uutiskirje tavoittaa valtaosan alan toimijoista, jonka ansiosta yritykset saatiin kiinnostumaan hankkeesta.

Hankkeesta ja sen tuloksista kerrottiin Suomen Kalankasvattajaliiton sekä Luonnonvarakeskuksen järjestämällä kalankasvatuksen kesäpäivillä (<https://www.kalankasvatus.fi/kalanviljelyn-kesapaivat-2023/>). Tilaisuuteen osallistui runsaasti alan yritysten ja muiden toimijoiden edustajia. Hankkeen päättymisestä ja



sen tuloksista tehtiin myös tiedote, joka lähetettiin Kalankasvattajaliiton avulla valtakunnallisesti ePress-tiedotejakelupalvelun välityksellä.

5. Toteutumisen arviointi

Hanke saavutti sille asetetut tavoitteet: luoda vesiviljelyn osaamisen kehittämisverkosto, joka todennettiin erillisellä verkostosuunnitelmalla (liite 2) sekä kehittää vesiviljelyn osaamisen lisäämiseen tähtäävä koulutuskonsepti, joka todennettiin hankesuunnitelmalla (liite 1), jonka avulla haettiin ESR+-rahoitusta tulevalle hankkeelle.

Hankkeesta tiedottaminen toteutui suunnitellusti. Suomen Kalankasvattajaliitolla oli tärkeä osa tiedottamisessa, organisaation avulla alan yrityksiä saatiin sitoutumaan hankkeeseen. Kaikki toimintaan sitoutuneet yritykset pitivät tärkeänä, että uudenlaisia toimia tehdään kasvavan työvoimapulan helpottamiseksi.

Kuntia sitoutettiin suorilla sähköpostikyselyillä ja puhelimitse. Yhteensä 19 kunnan sitoutumista tulevan hankkeen rahoitukseen ja toteutuksen järjestämiseen voidaan pitää hyvänä tuloksena. Kuntien sitoutumishalussa oli eroja. Kunnissa, joissa vesiviljely-yritysten tai Luken toiminta on suhteellisen pienimuotoista tai sillä ei ole suurta merkitystä kunnan talouteen, olivat varautuneempia tulevaan hankkeeseen sitoutumisessa. Kuitenkin vain 2 kuntaa ilmoitti heti, että eivät aio osallistua hankkeen toimintaan. Kunnanjohtajien tavoittamisessa oli myös eroavaisuuksia, toiset vastasivat kyselyyn nopeasti, toiset vasta useamman sähköpostin ja puhelun jälkeen. Tiedottamista ja viestintää kunnille voidaan pitää onnistuneena.

Hanke toteutui sille asetetussa määräajassa ja rahoitussuunnitelman mukaisesti. Hanke toteutettiin Päijät-Hämeen liiton myöntämällä tuella kertakorvausmallin mukaisesti, joka toimi tämän tapaisessa hankkeessa erinomaisesti. Hankkeen ohjausryhmä totesi, että hanke on toteutunut hankesuunnitelman mukaisesti ja saavuttanut sille asetetut tavoitteet ja tulokset. Hankkeessa luodun verkoston ja koulutuskonseptin ansiosta tulevalla Mestari-Kisälli -hankkeen toteutuksella on hyvät edellytykset onnistua ja saavuttaa sille asetetut tavoitteet; parantaa vesiviljely-yritysten ja muiden toimijoiden työvoiman saatavuutta.

5.1. Hankkeen indikaattoritiedot

TAULUKKO 4. HANKKEEN INDIKAATTORITIEDOT

Indikaattori	Välitön	Välillinen	Kuvaus
Käynnistyneet kokeilut (kpl)	1 kpl	-	ESR+-rahoituksella toteutettava hanke (hankesuunnitelma)
Uusi toimintamalli tai käynnistytävä kehitysprosessi (kyllä/ei)	kyllä	-	ESR+-rahoituksella toteutettava hanke (hankesuunnitelma) sekä alan koulutuksen verkosto (verkostosuunnitelma).
Mukana olevat yritykset ja muut organisaatiot (kpl)	12 kpl	42 kpl	Tämän kehittämishankkeen mukana olevat organisaatiot (ohjausryhmä) sekä tulevaan hankkeeseen sitoutuneet yritykset, kunnat ja muut organisaatiot.
Myötävaikutuksella syntyneet uudet yritykset (kpl)	-	2 kpl	Tulevan hankkeen avulla alalle saadaan uusia osajia ja sen myötä todennäköisesti myös uusia yrityksiä.



Myötävaikutuksella syntyneet uudet työpaikat (kpl, joista naisten kpl)	-	50 kpl, joista 10 kpl naisia	Tulevan hankkeen kisällit työllistyvät mestariyritykseen.
Hanke edistää alueen veto-/pitovoima (kyllä/ei)	-	Kyllä	Työllisyyden parantuessa ja yritysten toimintamahdollisuuksien parantuessa, alueen veto- ja pitovoima vahvistuu.
Hanke edistää alueen osaavaa työvoimaa (kyllä/ei)	-	Kyllä	Tulevan hankkeen kisällien on tarkoitus työllistyä mestariyritykseen. Myös tulevan hankkeen työntekijöiden osaaminen ja ammattitaito kehittyy.
Hanke edistää alueen elinkeinorakenteen uudistumista ja monipuolistumista (kyllä/ei)	-	Kyllä	Alueelle on kehitteillä uusi kiertovesikasvatuslaitos (https://yle.fi/a/3-11905287) sekä Finnforel on laajentanut kasvatustoimintaa Hollolan Hatsinassa (https://yle.fi/a/3-12182412).
Hanke edistää alueen osallisuutta ja hyvinvointia (tasa-arvo, eri väestöryhmät) (kyllä/ei)	-	Kyllä	Kisälleiksi voi hakeutua kuka tahansa, kohderyhmänä erityisesti työttömät, nuoret ja maahanmuuttajat.
Hanke edistää kansainvälistä toimintaa (kyllä/ei)	-	Kyllä	Vesiviljely-yritysten toiminnan kehittyessä myös viennin ja kv-toiminnan edellytykset paranevat.
Hanke tukee ilmastonmuutoksen hillintää tai siihen sopeutumista (kyllä/ei)	-	Kyllä	Uudet viljelymenetelmät ovat ympäristöystävällisiä, hankkeen avulla yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyö laajenee.
Hanke edistää asukkaiden ja/tai yritysten digitaalisia palveluita ja niiden saavutettavuutta (kyllä/ei)	-	Ei	

6. Hankkeen talous

Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 40 359 €, josta Päijät-Hämeen liitolta haetun kansallisen Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) -määrärahan osuus oli 28 251 €. Päijänne-Leaderin omarahoitusosuudeksi jäi näin ollen 12 108 €. Hankkeen rahoitus myönnettiin kertakorvaushankkeena. Hanke toteutui kustannusarvion mukaisesti.

7. Jatkoimenpiteet

Hankkeen aikana luodun verkoston avulla toteutetaan ESR+-rahoituksella vesiviljelyn mestari-kisälli -koulutushanketta. Hankkeen oli alkuperäisen suunnitelman mukaan tarkoitus käynnistyä syyskuussa 2023. Suuren hakemusmäärän ja järjestelmähaasteiden takia päätöstä hankkeen rahoitukselle ei saatu vielä tämän hankkeen toteutusaikana. Varsinaiset tulevan hankkeen toimenpiteet aloitetaan vasta, jos myönteinen päätös rahoitukselle saadaan.

Hankkeen ohjausryhmän viimeisessä kokouksessa pohdittiin vaihtoehtoja, jos ESR+-hakemukselle ei tule myönteistä rahoituspäätöstä. Yhtenä vaihtoehtona on hakea tukea hankkeelle EMKVR:sta myöhemmin avautuvasta hausta, joka kohdennettu vesiviljelyn innovaatioihin, kehittämiseen ja neuvontaan (<https://merijakalatalous.fi/wp-content/uploads/Suunnitelma-hakumenettelyt-27092023.pdf>). Tämä erillishoitus tulee haettavaksi todennäköisesti alkuvuodesta 2024. Useamman yrityksen ja kunnan



sitoutuminen toimintamalliin kertovat kovasta tahtotilasta toteuttaa hanke rahoitusvaihtoehdosta riippumatta.

Tulevassa hankkeessa jatketaan tässä hankkeessa luodun verkoston hyvää yhteistyötä alan toimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Tämä mahdollistaa parhaiden käytäntöjen jakamisen, uusien ideoiden syntyvän alan kehittämisen.

8. Hankkeen aineisto ja säilytyspaikka

Tämän hankkeen tiivistelmä sekä loppuraportti on nähtävissä Sisä-Suomen Kalaleaderin kotisivuilla: <https://sisa-suomenkalaleader.fi/vesiviljelyn-mestari-kisalli-toiminta/>. Hankkeen ohjausryhmän kokousten pöytäkirjat, kirjanpito ja muu materiaali säilytetään sähköisesti Päijänne-Leader ry:n tietokannassa.

9. Lähteet

Niukkanen J., Saarni K. ja Setälä J. Luonnonvarakeskus 2023. Kalamarkkinakatsaus 2023.

https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/553302/Luke-luobio_43_2023.pdf?sequence=1&isAllowed=y (viitattu 9.6.2023)

Sisä-Suomen Kalaleader 2022. Kalastuksen Mestari-Kisälli -hanke. <https://sisa-suomenkalaleader.fi/mestari-kisalli-hanke/> (viitattu 9.6.2023)

Sisä-Suomen Kalaleader 2023. Mestari-Kisälli 2 -hanke. <https://sisa-suomenkalaleader.fi/mestari-kisalli-2-hanke/> (viitattu 15.8.2023)

Valtioneuvosto 2022. Manner-Suomen vesiviljelystrategia 2030.

<https://mmm.fi/documents/1410837/145713754/Manner-Suomen+vesiviljelystrategia+2030.pdf/0833fcf6-c227-dea5-5671-58de2defe83c/Manner-Suomen+vesiviljelystrategia+2030.pdf?t=1672732179587> (viitattu 9.6.2023)

Valtioneuvosto 2021. Kotimaisen kalan edistämishjelma.

<https://mmm.fi/documents/1410837/1801447/Kotimaisen+kalan+edist%C3%A4misohjelma+valtioneuvoston+periaatep%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s+8.7.2021.pdf/f8e4ed1a-c9c1-5f7e-7e6e-b7c2db47d058/Kotimaisen+kalan+edist%C3%A4misohjelma+valtioneuvoston+periaatep%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s+8.7.2021.pdf?t=1656936411831> (viitattu 9.6.2023)



PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme



Sisä-Suomen
Kalaleader



Päijänne

10. Liitteet

Liite 1. Vesiviljelyn Mestari-Kisälli -ESR+-hanke suunnitelma

Liite 2. Verkostosuunnitelma

Liite 3. Yrityskyselyn vastaukset

Liite 4. EURA 2021 hankehakemus

Liite 5. Ohjausryhmän kokouksen pöytäkirja 1/2023

Liite 6. Ohjausryhmän kokouksen pöytäkirja 2/2023

Liite 7. Ohjausryhmän kokouksen pöytäkirja 3/2023

11. Allekirjoitukset

Anu Taipale
Toiminnanjohtaja, Päijänne-Leader ry

Janne Niemimäki
Hankkeen projektipäällikkö, Sisä-Suomen
Kalaleader



PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme



Sisä-Suomen
Kalaleader



Päijänne